

מראה

כ"ט באב התשע"ב - 24. 08. 2012 - 17
גליון 210

הדת הקדושה

היות שחסידי "פתרון שתי המדינות" טעו בעניין השלום, מדוע להניח כי הם צודקים בעניין הדמוגרפיה?
עמנואל נבון

ההיגיון העיקרי של הסכמי אוסלו היה שהקמתה של המדינה הערבית ה-23 במרחק של 16 ק"מ מתל-אביב תביא שלום לישראל ויציבות למזרח התיכון. כיום, תיאוריה זו אינה עוברת אפילו את מבחן הצחוק. בנוסף למרחץ הדמים שחולל אוסלו, הרי מה שמכונה "האביב הערבי" הביא אל קיצו את מדינות לאום ערביות ברוח הדגם האירופי. מדוע אם כן יש להחיות מודל גווע למען "עם פלסטיני" מומצא שאימץ את האיסלאמיזם, כמו שאר העולם הערבי?

בגלל הדמוגרפיה, כמובן. מדינה פלסטינית עלולה אומנם לא להביא עמה שלום, נאמר לנו, אך למרות זה, היא חיונית על מנת למנוע מישראל להפוך למדינה דו-לאומית או מעין מדינת אפרטהייד.

אבל חסידי "פתרון שתי המדינות" טעו בעניין השלום – מדוע אם כן להניח כי הם צודקים בעניין הדמוגרפיה? הרשו לי, אם כן, לחלל את "קודש הקודשים" של השמאל הישראלי, של פתרון שתי המדינות.

כמה ילדים הן יולדות

היות שעזה היא כיום מחוץ למשוואה, הרי ש"האיום הדמוגרפי" מוגבל לאזור הכולל את ישראל לפני מלחמת ששת הימים ואת יהודה ושומרון. "האיום הדמוגרפי" מבוסס על מפקד אוכלוסין שערכה ב-1997 "הלשכה הפלסטינית המרכזית לסטטיסטיקה". לפי מפקד זה התגוררו ביו"ש 2.78 מיליון ערבים. מספר זה הפתיע בזמנו רבים, היות שעל פי מפקד דומה שערכה ב-1996 הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה של ישראל, התגוררו ביו"ש 2.11 מיליון ערבים בלבד. כיצד אפוא עלה מספר התושבים הערבים כה מהר במהלך שנה אחת?

התשובה לכך היא שהלשכה הפלסטינית כללה במפקד 325 אלף איש המתגוררים בחו"ל למעלה משנה (ועל כן על פי הסטנדרטים הבינלאומיים, לא היו אמורים להיכלל במפקד) וכן 210 אלף ערבים המתגוררים בירושלים. ב-2011 התגוררו כבר בחו"ל, במשך למעלה משנה, 400 אלף ערבים, שבכל זאת נספרים על ידי הלשכה הפלסטינית לסטטיסטיקה כתושבי יו"ש. למרות ליקויים אלה, השיח הציבורי בישראל על "האיום הדמוגרפי" עדיין נסמך על נתונים אלה של הלשכה לסטטיסטיקה הפלסטינית.

הלשכה הפלסטינית לסטטיסטיקה גם הניחה ב-1997 כי תהיה הגירה שנתית נטו של 45 אלף ערבים לתוך שטחי יו"ש, בעוד שבמציאות יש אומנם הגירה שנתית – של 25 אלף ערבים בממוצע – אך הגירה דווקא אל מחוץ ליו"ש ועזה.

ב-2012 היה רוב יהודי של 66 אחוז באזור שבין הים לירדן. זאת, בהשוואה ליחס הפוך ששרר בעת הכרזת המדינה. ואילו מוקדם יותר, ב-1900, היוו היהודים מיעוט של 8 אחוזים בלבד. עד היום, פעל הזמן לטובת היהודים. האם הוא ימשיך לפעול בכיוון זה? לאור המגמות הדמוגרפיות האחרונות, התשובה היא כן.

מאז 1992, שיעור הילודה אצל הערבים ביו"ש ירד משמעותית ובעקביות, ועומד עתה על 3.2 לידות לאישה. בשטח ישראל שלפני מלחמת ששת הימים, ירד הפריון במגזר הערבי ירידה קבועה מ-9.23 לידות ב-1964 ל-3.5 לידות היום. גם שיעורי הילודה אצל היהודים ירד מאז 1964, אך רק מעט מאוד: מ-3.39 לידות ב-1964 ל-3.0 היום. נתון משמעותי יותר הוא כי שיעור הילודה בקרב היהודים החל לעלות בסוף שנות ה-90 של המאה הקודמת מ-2.62 לידות ב-1999, ל-3.0 לידות ב-2011. הפער בין היהודים והערבים ירד אפוא מ-5.84 לידות לאשה ב-1964 ל-0.5 לידות בלבד כיום. כלומר, הפער נסגר לטובת היהודים. העלייה המתמדת בשיעור הילודה במגזר היהודי מאז סוף שנות ה-90 אינה קיימת רק אצל יהודים דתיים, אלא דווקא אצל יהודים חילוניים.

נתון נוסף שיש להתחשב בו הוא ההגירה. בעוד שמאז קום המדינה ישנם גלי הגירה קבועים של יהודים, יש

בשנים האחרונות הגירה שנתית מגבולות הארץ של תושבים ערביים מיהודה, שומרון ועזה: עשרת אלפים ב-2004, 25 אלף ב-2006 ו-28 אלף ב-2008.

ויש לכלול כמובן גם הגירת יהודים לישראל. בזמן ממשלת האחדות בראשותם של יצחק שמיר ושמעון פרס (1984 – 1988), נחלקו שני המנהיגים בדבר הייתכנות של עלייה רחבת היקף מברית-המועצות. פרס טען כי הבאת יהודים מבריה"מ היא חלום באספמיה, וכי שמיר מעודד את הרעיון רק כדי לספק סיבה דמוגרפית ל"שאיפות הסיפוח של הגדה המערבית" (בהסתמך על דיווחו של ד"ר צבי צמרת). אך שמיר צדק ופרס טעה: מיליון יהודים עלו לישראל מבריה"מ ומאתיופיה בפיקוחו של שמיר.

כיום, המאגר הפוטנציאלי לעלייה לישראל נמצא בצפון אמריקה (5.27 מיליון בארה"ב ו-375 אלף בקנדה), ובאירופה המערבית (483 אלף בצרפת ו-292 אלף בבריטניה). עלייה מארצות דוברות אנגלית בעשור האחרון גברה משמעותית, גם הודות לעבודה הנפלאה של ארגון "נפש בנפש". בנוסף, כפי שמסביר **מישל גורפינקל**, מרבית יהודי צרפת בדרום החוצה. מכאן, שעל הטוענים היום כי הבאת חצי מיליון יהודים מאמריקה ומאירופה בעשור הקרוב היא הזייה, לזכור כי בדיוק אותה טענה נטענה בזמנו לגבי עליית יהודי בריה"מ.

ונקודה אחרונה, אם כי לא בחשיבותה, היא מתן תמריצים כלכליים להגירה. בעניין זה יש לשאול שאלה פשוטה: מדוע מותר להציע תמריצים כלכליים ליהודים במטרה שיעזבו את יהודה ושומרון, אך זוהי הצעה בלתי קבילה כשמדובר בתושביהם הערביים?

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה נוהגת להגזים בשיטתיות בהערכותיה בדבר שיעור הילודה במגזר הערבי, ומפחיתה בהערכותיה בעניין זה במגזר היהודי. למרות זאת, הדיון ב"שד הדמוגרפי" מבוסס על תחזיותיה המוטעות.

ב-1947 התחנן פרופ' רוברטו בקי בפני דוד בן-גוריון שלא יכריז על הקמת המדינה. בקי, שהיה פרופ' לסטטיסטיקה באוניברסיטה העברית ומקימה של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, טען בשעתו כי אוכלוסייה של 600 אלף יהודים תהפוך למיעוט ב-1967. בקי לא הביא בחשבון את גלי העלייה הגדולים שבהם לא האמין. תחזיותיו היו שגויות לחלוטין, אך את האווירה של חזון האימים שהשרה המשיך להפיץ גם תלמידו וחסידו פרופ' סרג'ו דלה פרגולה.

אילו הקשיב בן-גוריון ב-1947 לסטטיסטיקאים ולדמוגרפים, מעולם לא הייתה קמה מדינה יהודית. בניגוד למה שאותם סטטיסטיקאים ודמוגרפים אומרים כיום, עתידה של ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית לא ייפגע מסיפוח של יהודה ושומרון, בתנאי שישראל תיזום ותעודד עלייה מארצות המערב בשנים הקרובות. אומנם ראוי שתישאל השאלה אם רצוי לישראל ששליש מאזרחיה יהיו ערבים, אך "האיום הדו-לאומי" הוא חסר בסיס.

אחרי הכרזת המדינה אמר בן-גוריון כי "ממשלה יהודית אשר מרכז דאגותיה, תכנונה ופועלה לא יהא מפעל עלייה והתיישבות...תתכחש לאחריותה הראשית והעיקרית, ותעמיד בסכנה את ההישג ההיסטורי הגדול שזכה לו דורנו". דבריו אלה רלוונטיים כיום לא פחות מאז.